

Mladí vědci příslibem pro budoucnost

Zasněžený Ústav makromolekulární chemie AV ČR, v. v. i, uspořádal od 8. do 11. února již tradiční veřejnou celouřadní konferenci zaměřenou na prezentaci nejnovějších a zároveň nejvýznamnějších výsledků řešených výzkumných programů.

Během čtyřdenní konference konané v Praze bylo v osmi sekcích prezentováno 36 přednášek a 19 posterů, pokrývajících širokou tematickou oblast – od polymerních materiálů pro technické aplikace až po biologicky aktivní polymery. Za zdůraznění stojí skutečnost, že z celkového počtu přednášek byla více než třetina prezentována doktorandy nebo mladšími vědeckými pracovníky. Potěšitelné je i výrazné zvýšení celkové úrovně jejich příspěvků.

Již tradičně proběhla sekce „Jak se dělá věda jinde“, ve které jsou účastníci kolokvií seznamováni s problematikou řešenou v jiných výzkumných institucích. Tento rok byli pozváni kolegové z Brna: prof. RNDr. Josef Jančář, CSc., z Fakulty chemické Vysokého učení technického v Brně, který přednesl obsírnou, spíše teoreticky zaměřenou přednášku věnovanou interakcím v nanokompozitech tvořených syntetickými polymery a biopolymery, a Mgr. Ladislav Palovský z Polymer Institute Brno, s. r. o., který se zabýval problematikou katalýzy polymerace etylenu v průmyslové výrobě.

Základní výzkum zajímá i firmy

Vyvrcholením kolokvia byla závěrečná panelová diskuse na aktuální téma „Základní vs. aplikovaný výzkum: jak to vidí vědci a jak představitelé průmyslu“. Účastníci se jí nejen hosté z Brna, ale především zástupci průmyslové sféry – Ing. Pavel Šebek, CSc., z farmaceutického výzkumu a vývoje společnosti Zentiva, a. s. (nyní součástí sanofi-aventis), a Ing. Petr

Panelovou diskusi moderoval ředitel ústavu RNDr. František Rypáček.
Foto: Alena Braunová

Stehlíček z firmy Gel-Med International, s. r. o. Diskuse byla uvedena a moderována ředitelem ústavu RNDr. Františkem Rypáčkem, CSc.

Ten mimo jiné poukázal na pomyslné rozcestí, na kterém základní výzkum stojí, a varoval před náhražkou kvalitního základního výzkumu za honbu po aplikacích a před snižováním kvality vědeckých výstupů za účelem nárůstu kvantity, dnes podporovaného hodnotícími kritérii vládní Rady pro výzkum, vývoj a inovace. Velmi zajímavá a cenná byla odpověď P. Šebka. Podle jeho slov nemohou státem podporované ústavy v ČR konkurovat v aplikovaném výzkumu velkým nadnárodním společnostem. Pro srovnání uvedl, že jen investice firmy sanofi-aventis do farmaceutického výzkumu a vývoje výrazně převyšují částku, kterou česká vláda rozděljuje ze státního rozpočtu na výzkum v celé naší republice. Velké společnosti podle něj nemají zájem o hotové aplikace

vzniklé na akademické půdě, které se s vysokou pravděpodobností nebudou shodovat s jejich záměry. Zajímají je především nové, převratné poznatky a nápady, které může poskytnout právě základní výzkum, byť původně možná budící zdání „nepraktičnosti“ a „nevyužitelnosti“.

Patentovat, či nikoli?

Dr. Rypáček se také zmínil o problematice patentů, která posléze rozproudila další diskusi. Ve světě je totiž obvyklá značná převaha patentů podávaných v soukromé sféře oproti té akademické. Jak uvedl Ing. Šebek, podávání (případně nepodávání) patentů není závislé na množství nových poznatků, ale je v prvé řadě součástí obchodní strategie firem. Již jen z toho důvodu je hodnocení kvality výzkumu v akademické sféře, založené na množství přihlášených patentů, zavádějící a nesystémové.

Diskuse se také dotkla problematiky zakládání tzv. spin-off společností. Prof. RNDr. Josef Jančář, CSc., z Fakulty chemické Vysokého učení technického v Brně účastníky seznámil s některými překážkami, které v posledních letech bránily jejich vzniku při této univerzitě. Mezi ně patřily např. i nejasnosti o podílech na případných ziscích spin-off firem.

Závěrem lze říci, že se letošní kolokvium vydařilo, o čemž svědčí mnohé ohlasy účastníků. Naše setkání jsou markantním důkazem toho, že se v Ústavu makromolekulární chemie dělá zajímavý a přínosný základní výzkum a že je zde možné potkat dostatek nejen zasloužilých vědeckých pracovníků, ale také jejich mladých kolegů, kteří jsou úrovní své vědecké práce velmi nadějným příslibem pro naši budoucnost.

*RNDr. Tomáš Etrych, Ph.D.,
Mgr. Petr Chytil, Ph.D., Ústav
makromolekulární chemie AV ČR, v. v. i.*